Mineriada din iunie 1990 - așa cum a trăit-o poetul Cezar Ivănescu. Povestea celui mai brutal episod de război civil din istoria României postdecembriste

de Florian Saiu | 13 Iun 2024 • 08:00

Luna aceasta se împlinesc 34 de ani de la evenimentele care au tulburat, prin violență și barbarie, Bucureștiul, la doar câteva luni

ULTIMA ORĂ

» Vezi toate știrile

Restricții pe DN 14 A pentru Campionatul Național de Viteză în Coastă - Cupa Mediașului

8 plante care alungă țânțarii din casa ta

Germania a spulberat Scoția în meciul de deschidere de la EURO 2024

Atenție la plantele din casa ta. Îți pot invada casa cu gândaci

Sfaturi de frumusețe. Ce șampoane sunt nocive pentru par

EDITORIALE

Eroii României, fiecare jertfă, o poveste de neuitat
Ciprian Demeter

Viitorul energiei și guvernarea europeană viitoare
Daniel Apostol

Am ales până am cules! Șoșoacă și SOS ne vor reprezenta în Parlamentul European
Serban Cionoff

Nu mai „socializaţi/umanizaţi" economia: e profund omenească dintotdeauna!
Ionuț Bălan

comunismului promovat la nivel de cult personal de Nicolae Ceaușescu și implementarea (post)comunismului cu „față umană”, via Moscova, prin preluarea puterii de către eșalonul doi al Partidului Comunist Român, reprezentat de Ion Iliescu.

Contestată în stradă pentru „confiscarea” Revoluției și a României - Piața Universității, unde se strângeau oamenii nemulțumiți, a devenit un fenomen social, ulterior chiar unul cu conotații și mize politice -, gruparea lui Ion Iliescu, FSN (Frontul Salvării Naționale - ce ironie!), erijată în organism politic care a câștigat la pas alegerile din Duminica Orbului (20 mai 1990) - deh, e floare la ureche să candidezi la funcția supremă în stat când ții în mână toate mijloacele de propagandă în masă (televiziune publică, radio, ziare, poștă etc.) - a chemat în iunie 1990 minerii din Valea Jiului la București. Scopul? „Liniștirea” contestatarilor noului regim. Cu bâta! Și cum majoritatea celor care mizaseră la alegeri pe Ion Rațiu și Radu Câmpeanu erau intelectuali, studenți, oameni destupați la minte în general, țintele

O dovadă a existenței lui Dumnezeu

De aici înainte, facem loc amintirilor poetului Cezar Ivănescu (1941-2008), personaj care a trăit pe propria piele tragicele evenimente din 14 iunie 1990: „Vineri seara, 10 - ianuarie (1997), poetul Mihail I. Vlad din Târgoviște mi-a adus vestea arestării lui Miron Cozma (n.r. - liderul minerilor)… Încă o dovadă, pentru mine, că și pe lumea asta există un Dumnezeu! Trebuie strânși criminalii care umblă liberi pe străzi, în afară de unul, care nu umblă chiar pe străzi, dar se poate ajunge și la acela… Ultima dată stătea la Cotroceni. […] Cum nu-mi place să-mi facă nimeni viaţa, cu atât mai puţin îmi place să mi-o scrie alţii, și de aceea, pentru ca cititorul român să fie mai bine informat, nu doar de comsoliștii revistei 22 care aud că au publicat un fel de Carte Albă a mineriadei, voi încerca și eu să relatez exact ceea ce mi s-a întâmplat în 14 iunie 1990, în București…”.

Figura de bronz din Piața Victoriei

„În noaptea de 13 iunie, însoţit de fiica mea adoptivă, Clara Aruștei, condusesem la Gara de Nord o nepoată din Bistriţa-Năsăud, Delia, și la întoarcere am mers, pe jos, prin Piaţa Victoriei, ticsită de armată și popor…

sobru al M.F.A. care privea totul cu un dispreţ de bronz pe figură… Mi-a spus că totul e sub control, dacă nu s-ar isteriza «ăla»: mi-a dat asigurări că și transmisia fotbalistică se va relua… M-am calmat, numai, pe la Piaţa Romană, mi-au ajuns la ureche niște vorbe îngrijorătoare: oamenii povesteau despre linșaje, vendete desfășurate, cu martori, pe străzi…”

Baricada lui Gugui

„A doua zi probabil nu aș fi ieșit din casă, dacă nu venea să mă ia Miron Manega (Dumitru Manea) […]… Părăsisem Uniunea Scriitorilor obligat, deoarece fusesem în martie dat afară, ilegal, de la revista Luceafărul de securistul Mircea Dinescu și banda lui, încercasem cu un alt escroc, Victor Eduard Gugui, fost cenaclist de-al meu, să reîntemeiez Societatea Scriitorilor

americancă venită să șadă în România, în preajma Revoluţiei ca pe ghizdul fântânii!), și, simţind că fug de-un hoţ și dau de doi, cu un restrâns grup operativ mi-am schimbat sediul S.S.R.-ului, din clădirea unde funcţiona Baricada lui Gugui, într-un apartament de pe Bulevardul Magheru, oferit «generos» de un alt dubios personaj, D.C. Calmuschi, prieten al unuia din «oamenii mei», Gheorghe Șerban… Acest «generos» D.C. Calmuschi e actualmente, cu nevastă-sa, în Elveţia, «plantat» pentru a doua oară, prima oară părăsise România înainte de 1989, deși se afla în poziţia avantajoasă de director la «Ciclop», Service-ul de pe Magheru…”.

Tovarășii securiști și „umflarea” lui Ernest Maftei

„În drum spre noul «sediu» de pe Magheru, mergând pe jos pe Bulevardul Dacia, Miron Manega mi-a anunţat venirea minerilor în București și de asemenea mi-a spus că «vandalismul legionar» de care vorbea «omul cu limbă comunistă» începuse cu adevărat… fără obiect… Piaţa Universităţii era evacuată… am tras o fugă până acolo… Banda lui Miron Cozma era furioasă, cred, în primul rând pentru că nimeni nu-i opunea nici o rezistenţă; au apărut apoi tovarășii

de trudă și ură care aplaudau, toţi chelnerii Bucureștiului și fiesta a început să se anime… Până să apuc să-i bag în casă pe cei care mă însoţeau, am mai avut timpul să văd de departe, pe Magheru, cum îl umflau pe Ernest Maftei niște inși într-o limuzină neagră, «Mercedes» vechi, cred, limuzină care a bântuit Bucureștiul toată ziua, cu un ins șezând pe locul mortului, în faţă, lângă șofer și ţinând mâna dreaptă scoasă pe fereastră și fluturând o bâtă… A apărut de vreo două ori și în după-amiaza zilei, la Spitalul de Urgenţă, depunând câte un bărbat aproape omorât în bătaie și plecând cu aceeași fluturare sinistră de bâtă”.

Studentul omorât cu ciomagul

„Mi-am dat seama că e imprudent să mai rămânem în stradă, mai ales că începuseră să apară și camioane pline cu «mineri»

sărbătoritul a deschis o sticlă de șampanie, ne-am așezat la masa mare din salon și le-am interzis tuturor să mai iasă în balcon, de unde se vedeau lucruri îngrozitoare: văzusem eu însumi un bătrân de vreo 80 de ani smuls de pe trotuar și aruncat într-o limuzină, doi studenţi loviţi cu o bardă de mineri, și alte asemenea. Colac peste pupăză, a apărut Adrian Dafir (Vasile Negru), pe care-l făcusem la repezeală vicepreședinte al Societăţii Scriitorilor Români, […], în locul lui Gugui: Adrian Dafir era galben ca turta de ceară, venea direct din Piaţa Universităţii și asistase la un omor, minerii îl loviseră în ceafă pe un student cu bâtele și studentul se prăbușise mort la picioarele vicepreședintelui meu, care abia mai bâiguia…”.

„Refeghistul” cu mâinile pline de ghiuluri

„Ceva îmi spunea că lucrurile nu se îndreaptă spre un final fericit și aș putea defini acest ceva prin acumularea de persoane cuprinse de nervozitate diabolică. Chiar și după sosirea lui Adrian Dafir, am avut situaţia sub control; deși am mai ieșit sporadic pe balcon să privim în stradă, nu am atras atenţia nimănui… Dar am simţit că pierd controlul situaţiei la apariţia unuia,

liber, cu mâinile pline de ghiuluri și cu nevastă nemţoaică, se revolta mereu, făcea naveta de la masă la balcon, până ne-a scos pe toţi pe balcon: eram numai bărbaţi, cu excepţia Alexandrei, soţia lui Gheorghe Șerban… fragilă ca un bibelou…”.

„Huo” de la babele de pe „Magheru”

„Pe Bulevardul Magheru situaţia se schimbase un pic… De unde până atunci «minerii» defilaseră pașnic, călăuziţi de securiștii în cămăși albe și escortaţi de mașinile Poliţiei, acum rândurile erau oarecum boţite, pentru că la Piaţa Romană, băieţii care vindeau ziare, se pare, ripostaseră și ei cu reteveiele la violenţele minerilor și apoi o șterseseră în intrarea de la metrou, babele de pe la ferestrele blocurilor de pe Magheru, cu penultima respiraţie scoseseră un chiot de huo, și «salvatorii» lui Iliescu primeau prost dușul rece administrat de curajoasa vârstă a treia: e drept că la «Grădiniţa», vizavi de blocul nostru, în faţa restaurantului aplaudau atâţia securiști în cămăși albe, că-ţi reveneau bătăile inimii la loc…”.

Ploaie de sticle

deoarece, având rău de înălţime eram gata-gata să mă arunc în cap de la balcon meduzat de atrocităţile pe care le priveam pe trotuar… Dacă nu ar fi izbucnit chiar atunci huiduiala, sigur mă aruncam… pentru că nu mai suportam să văd ceea ce vedeam… Am fost stâlcit de nenumărate ori în bătaie pentru această slăbiciune pe care o am pentru victime, nu e nimic care să-mi facă onoare, e mai degrabă un disimulat instinct sinucigaș. Securiștii în cămăși albe ne-au reperat, ca și chelnerii securiști, și gospodinele și deși ne-am retras în grabă din balcon, de jos a început să curgă o ploaie de sticle aruncate în ferestre… Dacă aș fi fost singur, cu experienţa pe care o am, aș fi scăpat din capcana pe care o reprezenta pentru noi, în acea clipă, acel apartament…”.

Ușa masivă din fier forjat

„Am ales soluţia cea mai proastă, să rămânem în apartament, jos, la intrarea blocului, ușa masivă în fier forjat era pe cale să cedeze, băieţii erau profesioniști redutabili: am baricadat cu mobila din apartament și ușile de acces spre camera centrală, cu balcon, în care eram strânși, Alexandra Șerban a început să sune la serviciul de pașapoarte, unde tatăl ei era

masacrului că d-l Calmuschi nu era cu noi, tocmai ieșise să-și parcheze mai convenabil una din cele două limuzine pe care le avea și nu se mai întorsese… Când am fost convins că nu mai e nimic de făcut, ușa dublă a camerei începând să cedeze într-un colţ de sus, m-am postat în faţa uşii”.

Trosnește fața Alexandrei…

„Potopiţi de loviturile de bâtă ale celorlaţi «mineri» care pătrunseseră în salon într-un iureș nebun, eu, personal, am uitat de prima mea intenţie ucigașă și mi-am apărat cu mâinile necontenit capul: noroc că încheieturile mâinilor îmi erau protejate de apărătoare de mâini, am avut întotdeauna încheieturile prea slabe în raport cu forţa umerilor și a pumnilor, de aceea și în meciurile de box trebuia să mi se facă un bandaj special să-mi protejeze încheieturile, mâini de pianist obligate să boţească feţe de piatră… Știind să mă apăr, deși am primit […] cât a durat masacrul mii de lovituri, doar am leșinat de câteva ori, rezemat cu spatele de perete, ca în corzi, dar nu am căzut la podea, nici în ring nu am căzut niciodată, singura clipă de slăbiciune când era să mă prăbușesc a fost când mi s-a oprit privirea

bune, pentru că Miron Manega îmi relatează că după ce s-a auzit trosnitura feţei Alexandrei, a urmat o scenă pe care eu am scăpat-o”.

Balans peste balcon

Anume? „Ortacii l-au întrebat pe șeful în cămașă albă, dacă să ne arunce de pe balcon sau nu [au fost doar balansaţi peste balustrada balconului, în uralele maselor din stradă - n.n.]. Șeful, după ce a aruncat o privire de pe balcon în stradă, ar fi spus: «Nţî, e prea multă lume!». N-am clarificat nici azi ce sens avea enunţul lapidar cu pricina, era reflexul unei jene, ori constatarea unei ineficienţe, am fi putut cădea pe capul admiratorilor lor și murea cine nu trebuia… Ne-au coborât din apartament până în spatele ușii masive din fier de la intrarea blocului și, deși ne-au obligat să ne lungim la podea, am refuzat și am fost singurul care am rămas în picioare în ciuda loviturilor primite, pentru că știu că lungit la podea poţi fi foarte ușor omorât”.

Furtunul cu sânge

„Firește, a sosit duba Poliţiei ca să înșface călăii, bandiţii, adică noi, eu, Miron Manega și Adrian Dafir mai întâi, câte locuri libere

cămăși albe fără să mă pot apăra, pentru că cei doi poliţiști care mă purtau îmi imobilizaseră cu mâini de fier braţele (pe ăștia doi promit să-i iau cu mine în Rai!) și atunci am primit în torace în dreapta un upercut de profesionist pe care-l resimt și acum când respir, iar un miner mi-a aplicat o lovitură de furtun în cap: alt noroc, furtunul mi-a plesnit pielea și valul de sânge mi-a umplut capul, gura și ochii și m-a transformat subit într-o mască înspăimântătoare care m-a apărat până m-au îmbrâncit în dubă: în faţa mea, pe banchetă, o femeie, doctoriţă, am auzit, plângea…”.

Țipătul

„Intraţi în plin soarele amiezii în curtea Poliţiei din Bulevardul Ana Ipătescu, mi-am dat seama că Poliţia era controlată de mineri, care ne-au livrat unui poliţist care stătea la o măsuţă și ne scria într-o condică spre a fi expediaţi la Măgurele… Minerii și-au depus și sticlele de pălincă golite drept «corpuri delicte», cu ele, noi aruncaserăm de la etaj în ei, noi, huliganii Bucureștiului și încă mai așteptau să vadă rezultatul, drăguţii de mineri… M-am răcit când am realizat că

un vas, pe Dunăre…], minerii erau cu ochii pe noi să ne zulească vreun obiect, actele și borsetele ni le luaseră deja din apartament… și din nou ceva miraculos a rupt șirul fatalităţilor cauzale, Adrian Dafir a ieșit din rând, a apucat-o spre intrarea în clădirea Poliţiei și a început să urle spasmodic: «Uitaţi-vă ce i-au făcut poetului Cezar Ivănescu!»”.

Ordin de la Comandant

„Un civil a ieșit din clădire (căpitanul de poliţie Ștefan Teriș, aveam să aflu după aceea, literat de-al nostru!), a privit curtea dezorientat, nu m-a identificat, Adrian Dafir m-a arătat cu degetul, civilul a ţâșnit în clădire și a ieșit urgent strigând că e ordin de la Comandant să fiu dus imediat la Spitalul de Urgenţă, o mașină condusă de un poliţist civil se mișca deja parcă de la sine în curte, i-am înșfăcat și pe cei doi, Miron Manega și Adrian Dafir, peste protestele minerilor, căpitanului și mașina a demarat… La Spitalul de Urgenţă, primul care a dat cu ochii de mine a fost Marius Scarlet, apoi încă un doctor tânăr al cărui nume nu mi-l mai amintesc, oricum amândoi au izbucnit într-un râs nervos, pe care nu și l-au putut stăpâni deloc atât timp cât a trebuit să mă

creștetul capului: în 1986, când fusesem adus noaptea la Spitalul de Urgenţă, în stare critică, cu febră și având sub 50 kg după 7 zile de greva foamei, tot cei doi bărbaţi mă întâmpinaseră: colegul lui Marius îmi făcuse pe loc o radioscopie și-mi spusese ritos că ori sunt terminat cu plămânii, ori am niște coaste rupte…” (Cezar Ivănescu, text cules după manuscrisul „45 de ani de Dictatură și 7 de Teroare”, 1997)

„Leagăn de vis mă leagănă în moarte”

După bătaia soră cu moartea suferită în 14 iunie 1990, poetul Cezar Ivănescu se confesa: „Am zăcut bolnav aproape doi ani, iar în trei ani, din 14 iunie 1990 și până la începutul acestei veri, 1993, am scris un singur poem într-un vers pe care-l găsesc acum pe o hârtie proastă, transcris frumos, dar hârtia e murdară, probabil l-am transcris în bucătărie, în camera mea era tare frig și stăteam tot timpul în pat și dormeam și mă încălzeam numai când deliram și umblam prin cameră și prin antreu și le speriam pe Mary și pe Clara și se sculau și mă culcau iară în pat și-mi dădeau medicamente și dormeam… […] «Leagăn de vis mă leagănă în moarte!»… acesta e versul pe care l-am scris

în completare: „Nimic și nimeni din jurul meu nu-mi putea veni în ajutor, mâinile-mi erau atât de slăbite și oasele degetelor mă dureau… […] Acum când mă trezesc și mă opresc din treabă, rămân nemișcat și mă întreb șoptit sau doar în gând: «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai înviat?» și-ncep să-mi curgă lacrimile pe obraz… Hrănește-mă, Doamne, cu pâinea plângerii și adapă-mă cu lacrimi din belșug!” (Cezar Ivănescu, „Pentru Marin Preda”, Editura Timpul, Iași, 1996)

Scurt istoric (pentru tineri și adolescenți)

Mineriada (cuvânt unic în lume) din iunie 1990 a fost cea de-a treia acțiune de acest fel întreprinsă în România postdecembristă (a fost urmată de încă trei asemenea operațiuni, una în 1991 și alte două în 1999) și cea mai brutală dintre toate. S-a soldat, potrivit cifrelor oficiale, cu 6 morți și 746 de răniți. A fost comandată și declanșată împotriva manifestanților din Piața Universității, care contestau noul regim instalat la putere.

13 iunie

În dimineața zilei de 13 iunie 1990, în jurul orelor 3-4 dimineața, forțele de ordine au

mai multe grupuri de muncitori de la IMGB au sosit în Piața Universității scandând lozincile: „IMGB face ordine!” și „Moarte intelectualilor!”, „Noi muncim, nu gândim!”.

Cum trupele de muncitori n-au reușit să înăbușe protestele cetățenilor, dimpotrivă, președintele Ion Iliescu s-a deplasat la televiziunea publică, de unde a dat semnalul aducerii minerilor: „Chemăm toate forțele conștiente și responsabile să se adune în jurul clădirii Guvernului și Televiziunii pentru a curma încercările de forță ale acestor grupuri extremiste, pentru a apăra democrația atât de greu cucerită”. În aceeași seară, trei garnituri de tren pline cu mineri au plecat din Petroșani spre București, iar un alt tren a părăsit a doua zi Gara Motru cu destinația București.

14 iunie

Ajunși în Gara de Nord la ora 4 dimineața, minerii conduși de Miron Cozma au fost preluați de angajați ai SRI și au fost orientați spre punctele nevralgice ale municipiului București. Un grup foarte mare a ocupat Piața Universității, unde minerii au pretins că refac rondurile de flori distruse de corturile manifestanților, pe platoul din fața Teatrului

devastat o colecție unică în Europa de flori de mină și zăcăminte geologice, ca și sediul Ligii Studenților. O soartă asemănătoare au avut și Facultatea de Litere și cea de Matematică, dar și Institutul de Arhitectură Ion Mincu.

Bătaia profesorilor

Multe cadre universitare au fost bătute, între ele numărându-se și profesorii de lingvistică Grigore Brâncuș și Petru Creția, acesta fiind agresat de indivizi care se aflau în posesia fotografiei sale. În zonă, minerii au mai devastat sediile PNȚCD și PNL, unde au pretins că au descoperit valută falsă și arme și de unde au furat tot ce se putea fura, inclusiv o stație radio și aparate de birotică.

Locuințele particulare ale lui Corneliu Coposu și Ion Rațiu au fost, de asemenea, devastate. Liderul studenților Marian Munteanu a fost bătut și aruncat apoi în fântâna de la Universitate. Un alt grup a ocupat sediul Televiziunii Române. În doar câteva ore, controlul Bucureștiului a fost preluat de aceste grupări paramilitare care colaborau cu Poliția și SRI. Numeroși intelectuali, studenți, persoane cu barbă etc. au fost bătuți, arestați, urcați în dubele

Ora și la gară

15 iunie

La orele prânzului, minerii au fost urcați în autobuze și transportați la complexul expozițional Romexpo, unde șeful statului (ales cu doar câteva zile înainte) Ion Iliescu le-a mulțumit pentru acțiunea lor vitejească de „salvare” a „democrației”. Discursul său a fost întâmpinat cu urale. Imediat după aceasta, minerii au fost conduși la trenurile care îi așteptau în Gara de Nord și transportați în Valea Jiului. De remarcat că nici până în prezent Ion Iliescu n-a răspuns în justiție pentru faptele sale.

34 de ani se împlinesc în iunie 2024 de la Mineriada care a cutremurat Bucureștiul la doar câteva luni de la căderea comunismului

„Noi muncim, nu gândim!”, slogan al mineriadei din 1990

„Moarte intelectualilor”, slogan al mineriadei din 1990

6 morți și 746 de răniți au rezultat în urma descinderii minerilor din Valea Jiului în București în 14 iunie 1990

transformat subit într-o mască înspăimântătoare”, Cezar Ivănescu

„Adrian Dafir era galben ca turta de ceară, venea direct din Piaţa Universităţii și asistase la un omor, minerii îl loviseră în ceafă pe un student cu bâtele și studentul se prăbușise mort”, Cezar Ivănescu

„Intraţi în plin soarele amiezii în curtea Poliţiei din Bulevardul Ana Ipătescu, mi-am dat seama că Poliţia era controlată de mineri”, Cezar Ivănescu

››› Vezi galeria foto ‹‹‹

Subiecte în articol: mineriada

cezar ivanescu evenimente

Urmăriți Jurnalul și pe Google News

TOP ARTICOLE PE JURNALUL.RO:

chiomioterapie

3. GALERIE FOTO **Alertă teroristă la Euro 2024: Poliția a închis zona fanilor din Berlin din cauza unui dispozitiv suspect**
4. **Rezultatele parțiale ale alegerilor de duminică**
5. **Franz Beckenbauer, omagiat la ceremonia de deschidere a Euro 2024**

PARTENERI

ANTENA 3 **O sală de sport a interzis accesul „mătușilor” răutăcioase. „Doar femeile culte și elegante pot intra"**

LIBERTATEA.RO **Ucraina, reacție după condițiile lui Putin pentru negocieri de pace. Podoliak: „Nicio posibilitate de a găsi un compromis”**

SPYNEWS.RO **Superexclusivitate! Primele imagini cu Nick Radoi! Milionarul a ajuns în România după 2 ani / VIDEO**

PRESSALERT.RO **SCANDALOS Incompetența administrației Fritz a dus la pierderea unei finanțări europene de patru milioane de euro pentru Spitalul de**

STIRILEKANALD.RO **Fotografia sfâșietoare de la priveghiul Ancăi Molnar. Fiul de 14 ani, îndurerat lângă sicriu**

3DOTS.RO **Un milenial care s-a pensionat la 32 de ani explică ce înseamnă ”indicele de fericire al vieții, care l-a făcut să se întoarcă la**

directorului
Ovidiu Adam

© 2005-2024 jurnalul.ro. Toate drepturile rezervate. Date companie. Termeni și condiții. Cookie Settings